

Hoe Belgen tegen visuele handicap aankijken

Enquête

Oktober 2013

DEDICATED

Inhoudopgave

- 1 Context en doelstellingen
- 2 Methodologie
- 3 Hoofdcijfers
- 4 Voornaamste resultaten
- 5 En nu ?
- 6 Bijlagen

L'Œuvre Nationale des Aveugles

De vzw ONA werd in 1922 opgericht en bestrijkt het Franstalige gedeelte van België. De vereniging zet zich in voor autonomie en sociale integratie van blinden en slechtzienden. Via haar lokale steunpunten (in Brussel, Louvain-La-Neuve, Bergen, Namen, Charleroi, Libramont) biedt ONA lokale activiteiten en diensten aan visueel gehandicapten aan.

Onze missies

- Visueel gehandicapten begeleiden, een luisterend oor bieden en voorlichten
- Cultuur tot een essentiële pijler maken voor hun persoonlijke ontwikkeling
- Het grote publiek en professionals bewust maken van visuele handicap
- De belangen van visueel gehandicapten bij overheidsinstanties bevorderen

Onze diensten

- Maatschappelijke begeleiding - *advies, informatie, ondersteuning*
- Schoolbegeleiding - *integratie van jonge visueel gehandicapten in het reguliere onderwijs*
- Centrum voor transcriptie - *omzetting in braille, groot lettertype en 3D*
- Bibliotheek - *boeken op diverse dragers: braille, audio, groot lettertype of met tastfunctie*
- Spelothek - *aangepaste spellen en animatie*
- Recreatie - *culturele activiteiten, reizen, hobbyworkshops*
- Sensibilisering - *workshops en nabootsing van reële situaties*

I Context en doelstellingen

Contexte van de enquête

- Dit is de **eerste enquête** over visuele handicap die op landelijk niveau is uitgevoerd
- Tijdens onze sensibiliseringsacties stellen wij steeds vast dat er een **grote onwetendheid** heerst omtrent visuele handicap
- Om beter op vragen van de Belgische bevolking te kunnen antwoorden, was een **inventarisatie** van haar kennis en beeldvorming nodig

Waarom nu ?

10 oktober : **Werelddag van het Zicht**

Van 7 tot 13 oktober : **Week van het Zicht**

Dit is de gelegenheid bij uitstek om eraan te herinneren dat ONA zich dagelijks inzet voor visueel gehandicapten.

Doelstellingen van de enquête

- De algemene kennis van de Belgische bevolking op het vlak van blindheid en slechtziendheid testen
- Vernemen wat haar kijk is op de problemen die visueel gehandicapten dagelijks ondervinden
- De algemene opinie over de integratie van blinden en slechtziende peilen
- Vernemen hoe de Belgen met visuele handicap omgaan

2 Methodologie

DEDICATED

- In het kader van deze opiniepeiling hebben wij een steekproef van **602 Belgen van 18 jaar en ouder ondervraagd**
- De enquête is via **internet** uitgevoerd:
 - alle respondenten zijn willekeurig in het e-panel van Dedicated geselecteerd: uit zo'n 80.000 internetgebruikers verdeeld over heel België (uit alle sociale klassen en uit alle leeftijdscategorieën) die bereid waren aan online-enquêtes deel te nemen
 - de respondenten zijn geselecteerd volgens quota over de voornaamste sociaal-demografische criteria, namelijk provincie, geslacht, leeftijd en sociale klasse
 - de gemiddelde duur van de enquête bedroeg **12 minuten**
 - de enquêtes vonden plaats tussen **11 september en 26 september 2013**
- De maximale foutenmarge op de totale steekproef is **± 4,0%**

3 Hoofdcijfers

- 1 Het risico slechtziend te worden baart ongeveer **4 Belgen op 5** zorgen.
- 2 **2 Belgen op 3** (64%) denken in eerste instantie beroep te doen op een vereniging voor visueel gehandicapten als zij blind of slechtziend zouden worden.
- 3 **64%** van de Belgische bevolking vindt dat visueel gehandicapten niet genoeg in onze samenleving is geïntegreerd
- 4 Meer **dan de helft van de Belgen** (51%) is van mening dat slechtziendheid zelfstandigheid in het dagelijks leven belemmert
- 5 **32%** van de Belgische bevolking haalt blindheid en slechtziendheid door elkaar

- **Blindheid wordt als meest belemmerende handicap beschouwd**

64% van de Belgen ziet blindheid als een handicap die belemmerend is voor het dagelijks leven. Hiermee komt blindheid vóór motorische handicap (63%) en mentale handicap (57%).

- **Slechtziendheid, blindheid: slecht begrepen begrippen**

32% van de Belgische bevolking denkt dat slechtziendheid hetzelfde betekent als blindheid.

- **Er moet nog gewerkt worden aan de mate van behulpzaamheid**

Slechts 1 Belg op 4 (28%) is bereid uit zichzelf een blinde of slechtziende op straat een helpende hand te bieden.

- **Blindheid in het dagelijks leven: belemmerde zelfstandigheid**

75% van de Belgen is van mening dat blindheid de zelfstandigheid belemmert.

Wat dagelijkse bezigheden betreft, duiden de ondervraagde personen bovenal boodschappen doen (94%), gebruikmaken van het openbaar vervoer (92%), koken (92%) of zich te voet verplaatsen (87%) als problematisch aan.

- **Slechtziendheid, een belemmering voor het dagelijks leven**

Meer dan de helft van de Belgen (51%) meent dat een slechtziende moeilijk zelfstandig kan leven.

Voorbeelden van moeilijkheden: een boek lezen (82%), een brief schrijven (82%), televisie kijken (82%) of gebruikmaken van het openbaar vervoer (79%).

- **Visuele handicap, iets waar Belgen erg bang voor zijn**

Het idee ooit slechtziend te worden baart ongeveer 4 Belgen op 5 zorgen.

- **Visuele handicap, iets dat door ieders hoofd speelt**

Voor tal van Belgen is visuele handicap iets waar zij zich veel zorgen over maken. 63% van hen zegt er al eens aan te hebben gedacht hoe het zou zijn als zij blind werden en 77% van hen als zij slechtziend zouden worden.

- **Verenigingen, een onmisbare schakel**

64% van de Belgen zou zich in eerste instantie tot een vereniging ter ondersteuning van visueel gehandicapten wenden als zij blind of slechtziend zouden worden.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat ongeveer 1 Belg op 5 (21%) niet weet tot wie zich te wenden in dat geval.

- **Optreden van de overheid**

78% van de Belgische bevolking vindt dat de overheid niet genoeg aandacht besteed aan visueel gehandicapten, vooral wat betreft toegankelijkheid en integratie.

- **Visueel gehandicapten, niet genoeg geïntegreerd in de maatschappij**

Slechts 36% van de Belgen vindt dat visueel gehandicapten goed zijn geïntegreerd in onze samenleving.

5 En nu?

Wat kunnen we uit deze enquête opmaken?

- We stellen vast dat blindheid en slechtziendheid nog altijd verkeerd begrepen worden
Onze voorlichting richt zich dus voornamelijk op het duidelijk maken van het onderscheid hiertussen. Hierbij is het van belang onze sensibiliseringsacties te intensiveren, zowel ten opzichte van het grote publiek als overheden of de zorg- en onderwijssector.
- Visuele handicap wordt gezien als een grote belemmering in het dagelijks leven
Toch zijn er specifieke hulpmiddelen om te helpen bij dagelijkse activiteiten. Onze teams begeleiden visueel gehandicapten en helpen hen hun zelfstandigheid terug te vinden: kookworkshops, aangepaste boeken, hulp bij administratieve zaken enz.
Daarnaast is de afgelopen jaren vooruitgang geboekt in het bevorderen van de mobiliteit van visueel gehandicapten, met name door betere toegankelijkheid van het openbaar vervoer.
- Visuele handicap baart mensen zorgen
Daarom moeten wij onze preventiewerkzaamheden ten opzichte van het grote publiek uitbreiden: voorlichting geven over de verschillende soorten slechtziendheid en de risicofactoren, maar ook over de mogelijke steunmaatregelen en de diensten die wij als vereniging kunnen bieden.
- Slechts 1 Belg op 3 vindt dat visueel gehandicapten goed zijn geïntegreerd in onze samenleving
Integratie behoort tot onze belangrijkste missies. Hoewel er nog heel wat moet gebeuren (met name wat betreft toegankelijkheid van openbare plaatsen), hebben tal van visueel gehandicapten een rijk en druk cultureel en sociaal leven. Het grote succes van onze recreatiedienst, die aangepaste activiteiten biedt, is hier het bewijs van.
Evenzo beginnen onze inspanningen qua bewustmaking van de overheid hun vruchten af te werpen, met name wat betreft steun aan visueel gehandicapten (behalve aan personen die na hun 65ste slechtziend zijn geworden).

Om ervoor te zorgen dat visuele handicap geen handicap meer is, zet ONA zich met haar lokale dienstverlening dagelijks in voor blinden en slechtzienden.

Bijlagen

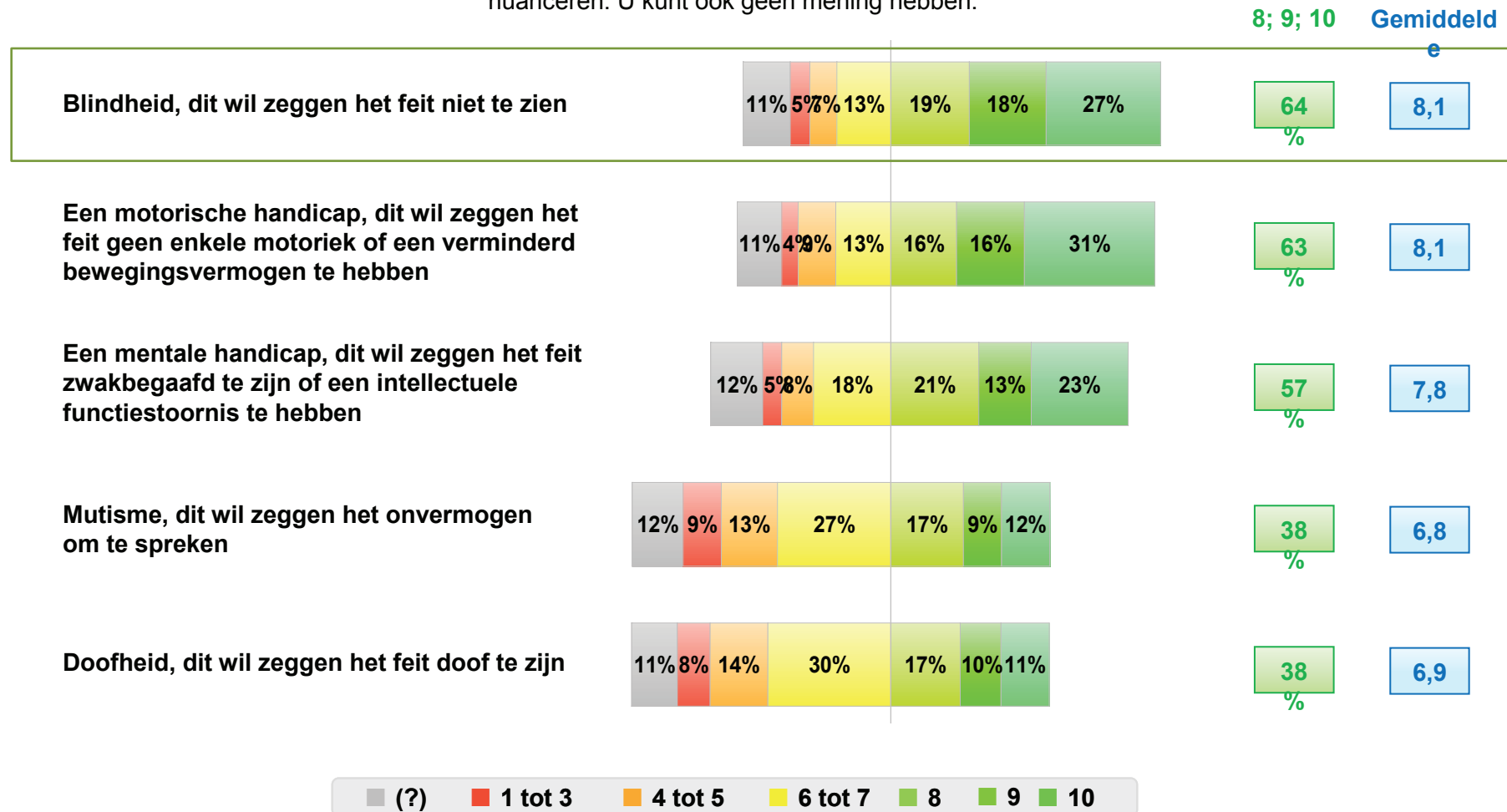

DEDICATED

1. Vergelijking tussen verschillende handicaps

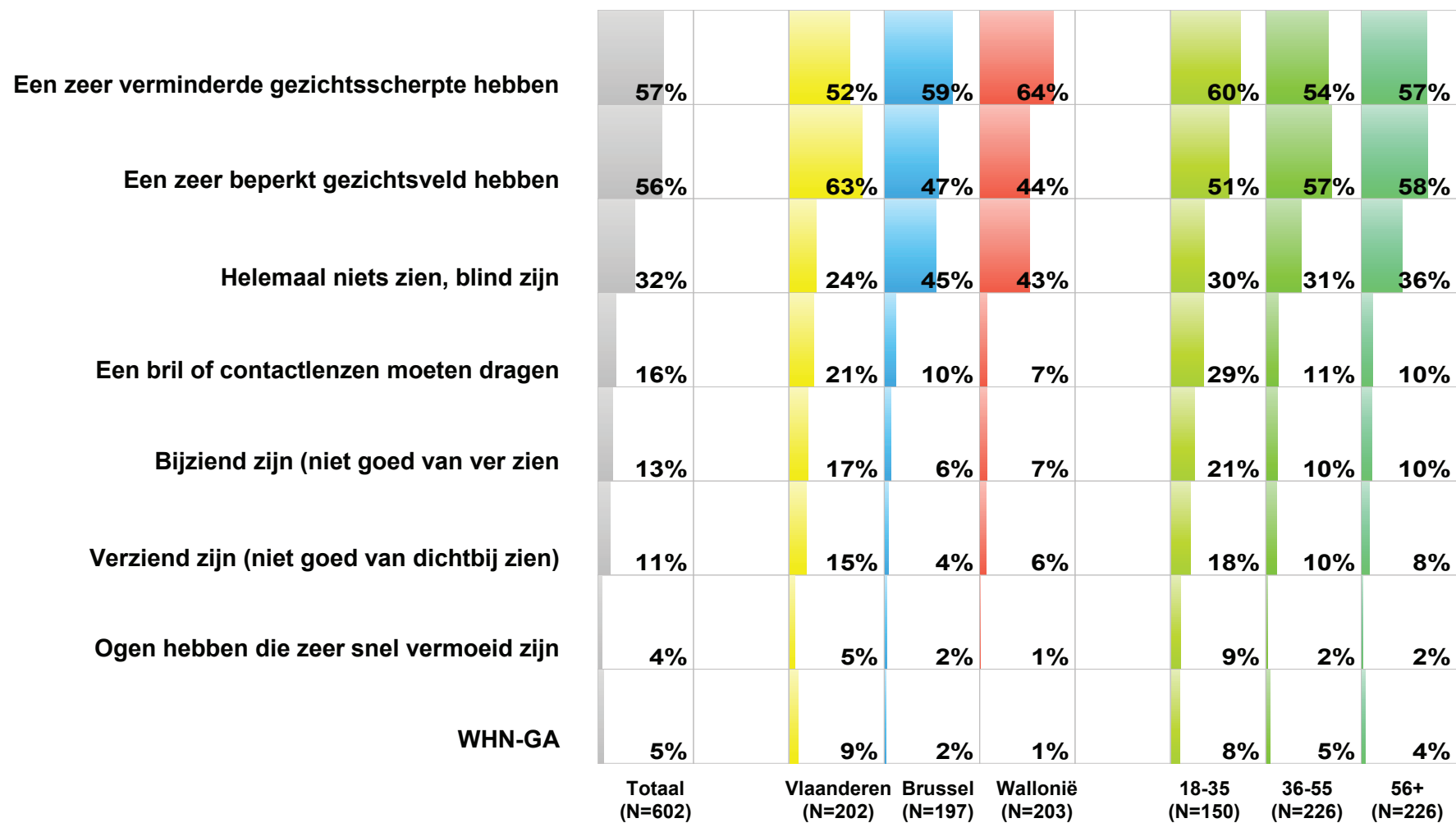
Q : Hier ziet u een lijst met verschillende handicaps. Gelieve op een schaal van 1 tot 10 aan te duiden in hoeverre deze volgens u een moeilijkheid vormen in het dagelijkse leven van personen met deze handicap? 1 betekent dat dit volgens u helemaal niet moeilijk is, 10 betekent dat dit volgens u zeer moeilijk is. Met de tussenliggende cijfers kunt u uw mening nuanceren. U kunt ook geen mening hebben.

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

2. Kennis van de definitie van slechtziendheid

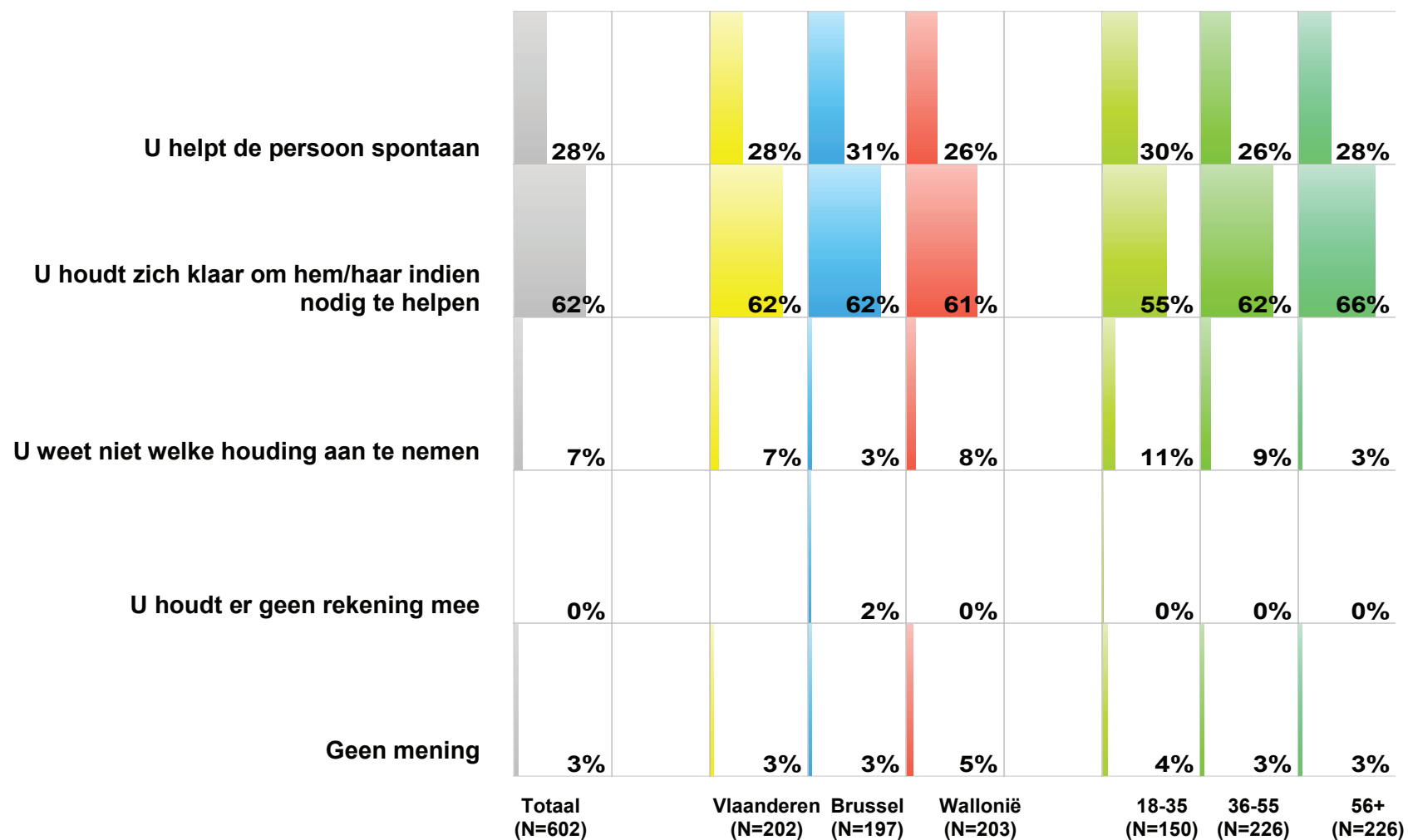
Q :Wat betekent slechtziend zijn voor u?

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

3. Gedrag ten aanzien van een persoon met een visuele handicap

Q :Welke van de volgende gedragingen neemt u over het algemeen aan wanneer u tegenover een blind of slechtzienend persoon staat?

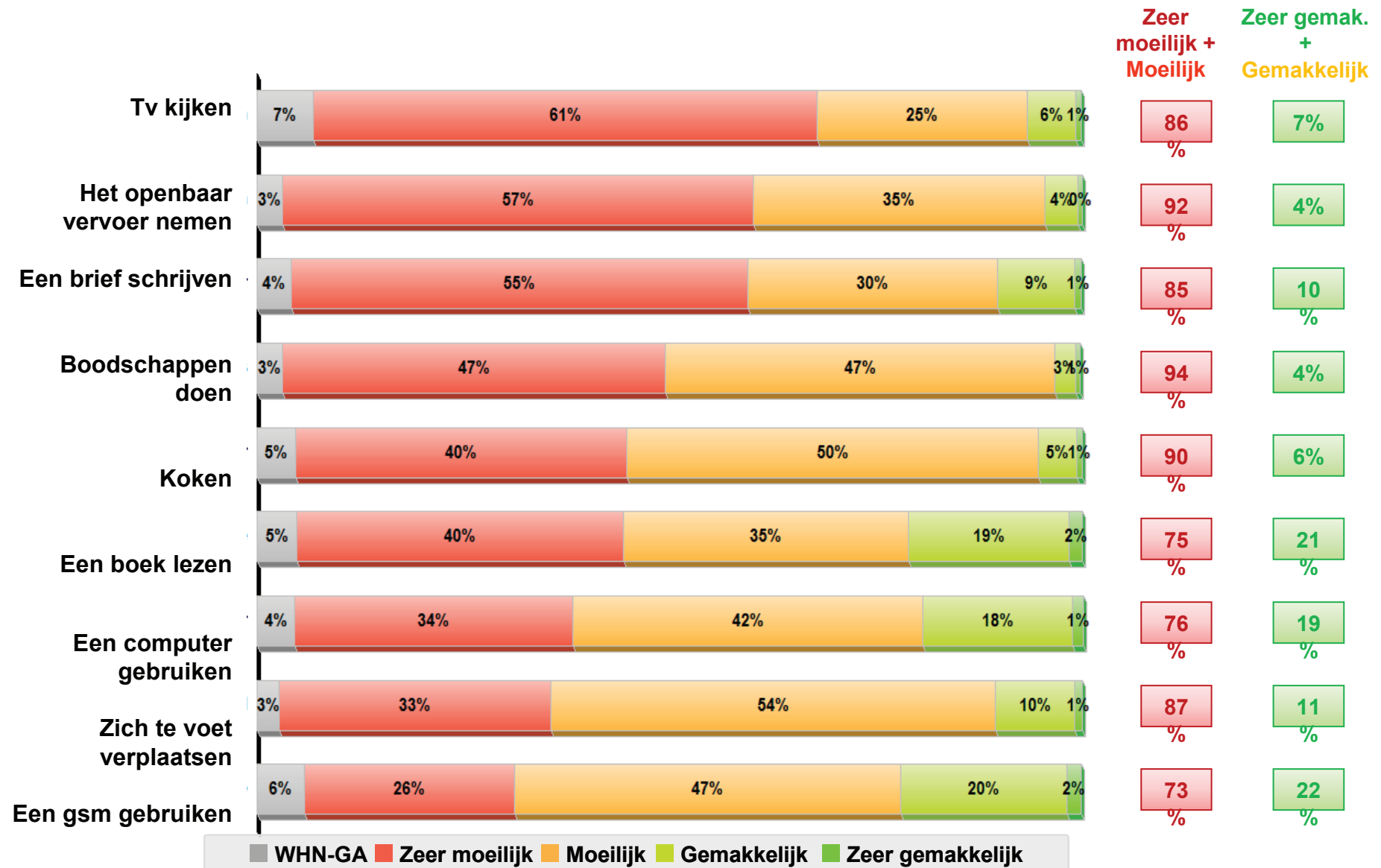

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

4. Perceptie van de dagelijkse moeilijkheden bij een visuele handicap

4.1. Voor een blinde persoon

Q : Hoe moeilijk is het volgens u voor een blinde persoon om de volgende dagelijkse handelingen uit te voeren?

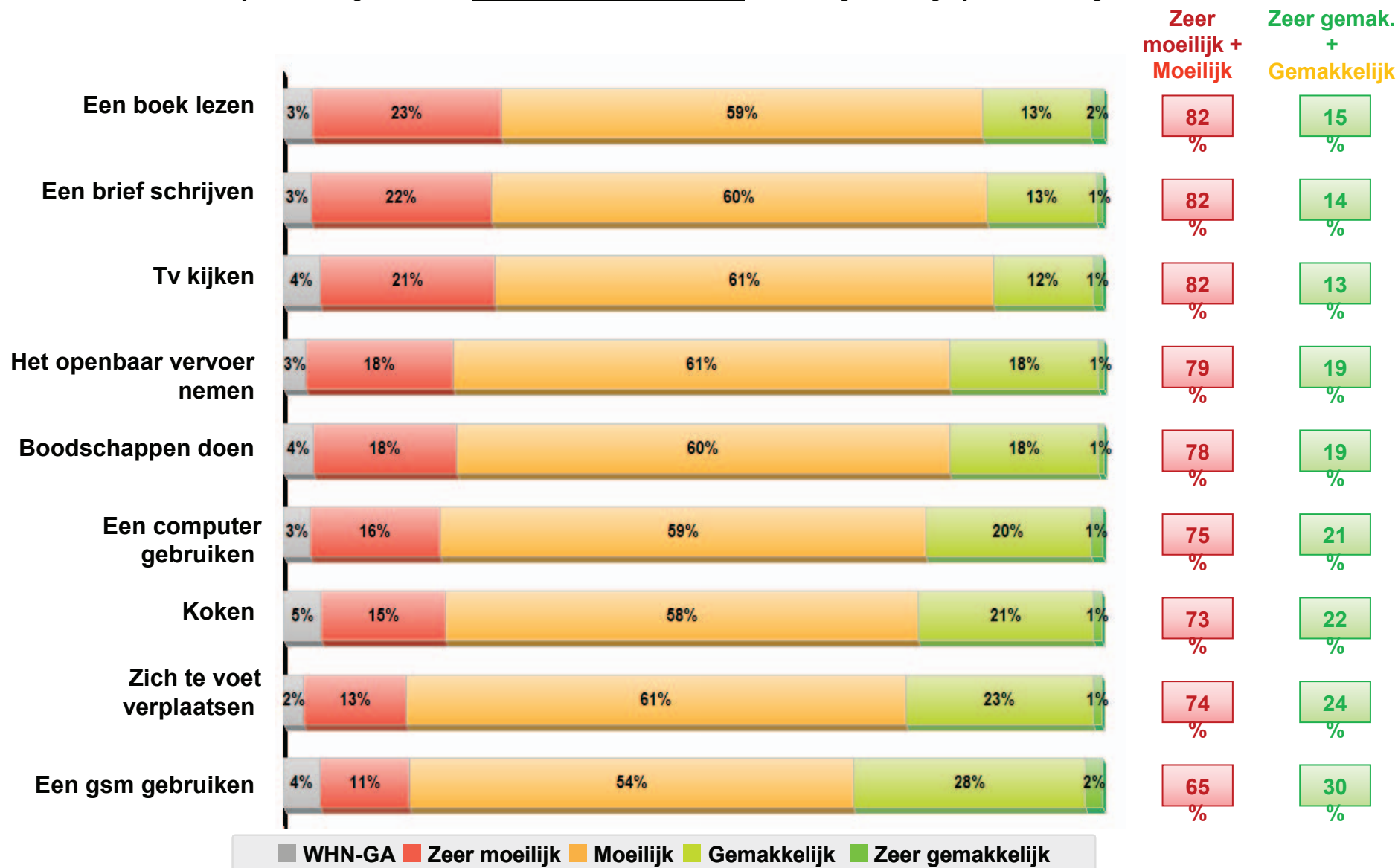

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

4. Perceptie van de dagelijkse moeilijkheden bij een visuele handicap

4.2. Voor een slechtziende persoon

Q: Hoe moeilijk is het volgens u voor een slechtziende persoon om de volgende dagelijkse handelingen uit te voeren?

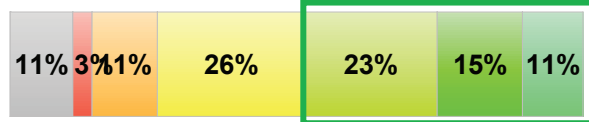

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

5. Impact van een visuele handicap op de autonomie

Q :Hier ziet u een reeks beweringen. Kunt u a.u.b. met behulp van een cijfer van 1 tot 10 aanduiden in hoeverre u het al dan niet met elke bewering eens bent, waarbij ...10 betekent dat u helemaal akkoord met deze bewering gaat, 1 betekent dat u helemaal niet akkoord gaat met deze bewering; met de tussenliggende cijfers kunt u uw mening nuanceren; en u kunt ook geen mening hebben ?

Blinde personen zijn in staat om volledig autonoom te zijn (met andere woorden: om de dagelijkse handelingen uit te voeren zonder hulp van buitenaf)

Vlaanderen = 46%
Brussel = 56%
Wallonië = 50%

8; 9; 10 Gemiddelde

49%

7,4

Slechtziende personen zijn in staat om volledig autonoom te zijn (met andere woorden: om de dagelijkse handelingen uit te voeren zonder hulp van buitenaf)

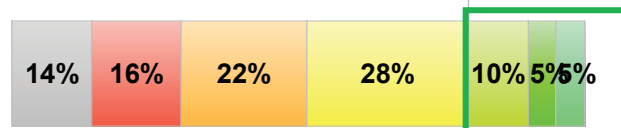

Vlaanderen = 19%
Brussel = 36%
Wallonië = 32%

25%

6,2

Een kind met een visuele handicap (= slechtziend of blind) is in staat om les te volgen in een klas binnen het gewone onderwijs

Vlaanderen = 16%
Brussel = 27%
Wallonië = 26%

20%

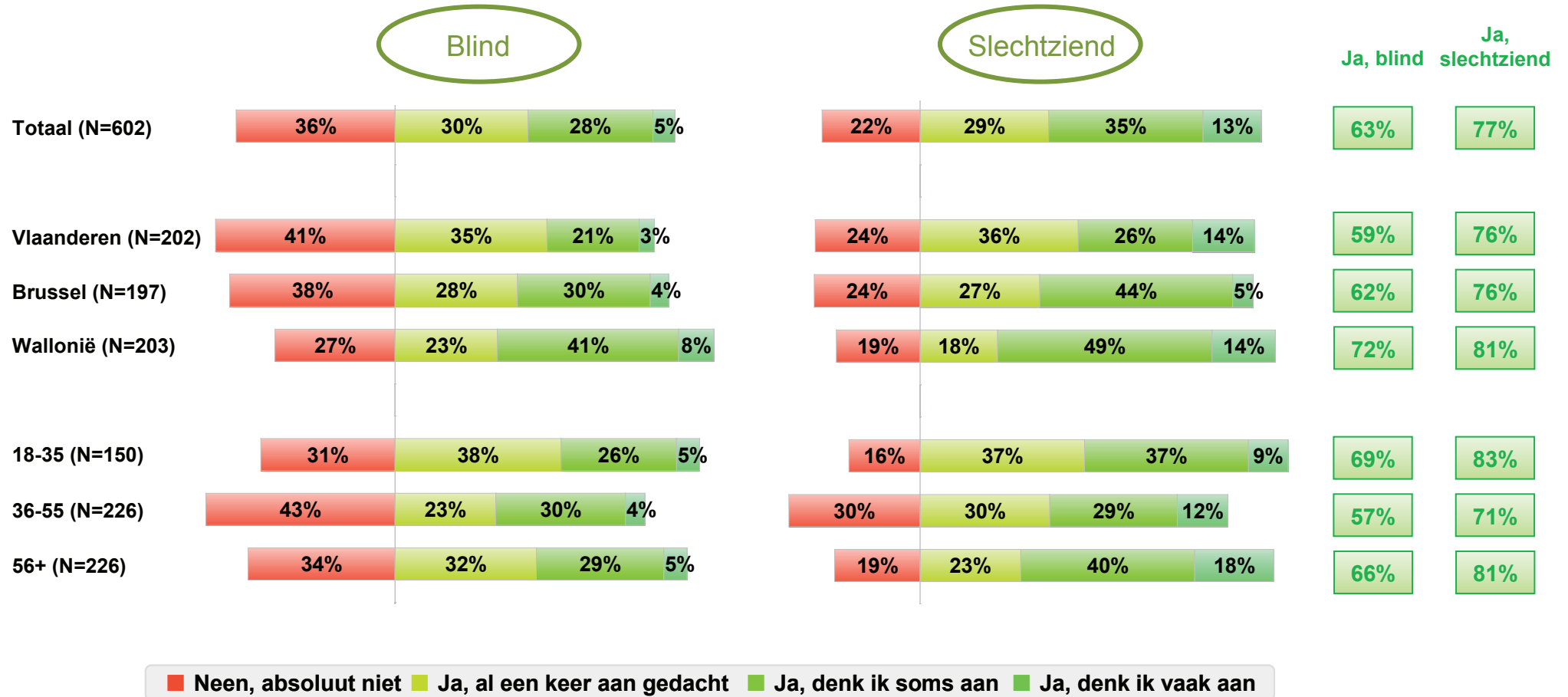
5,7

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

6. De angst om een visuele handicap te hebben

Q : Hebt u er al aan gedacht dat u op een dag blind of slechtziend zou kunnen worden?

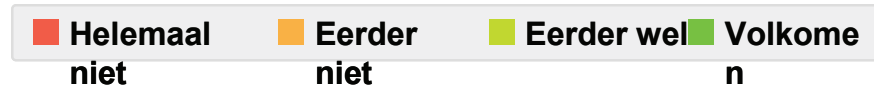
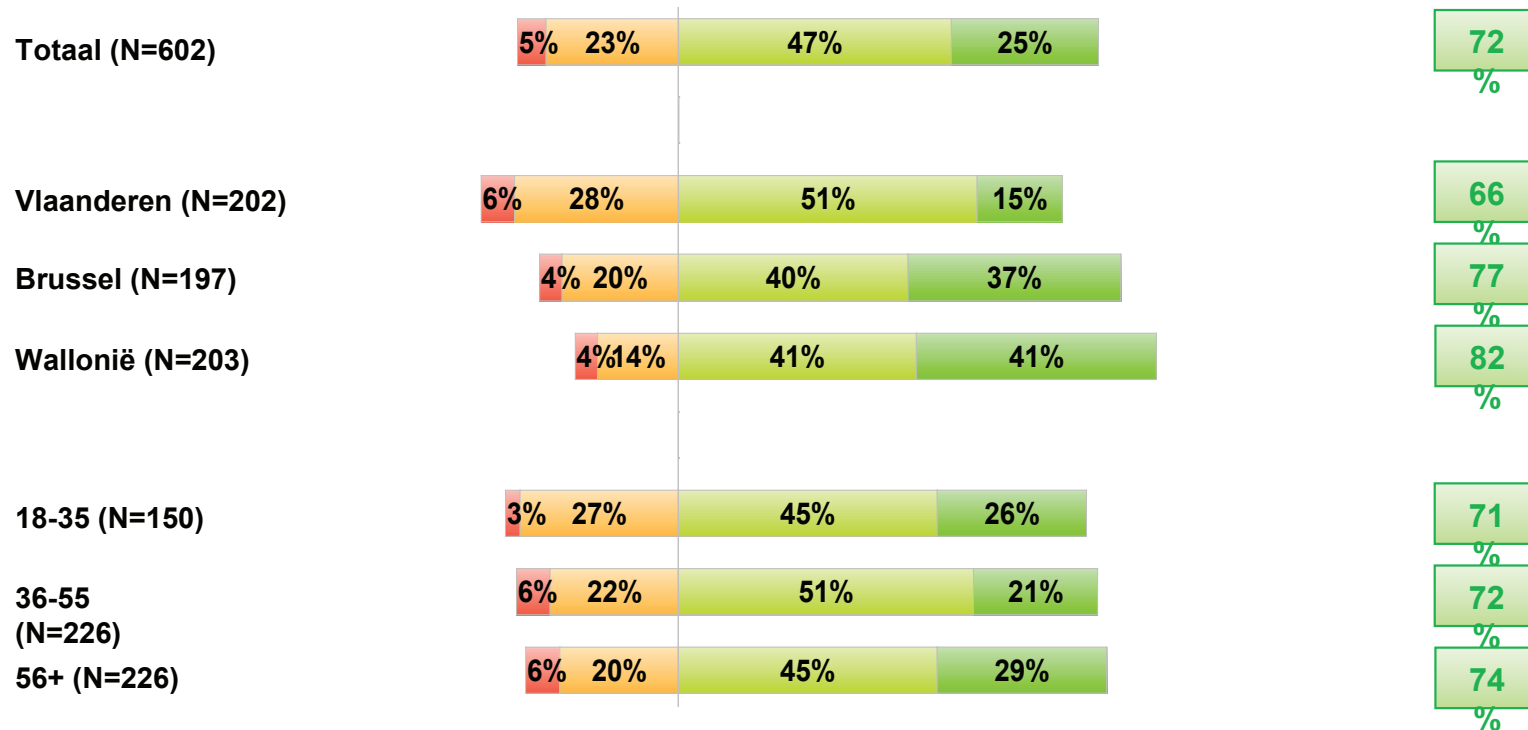

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

7. Mate van bezorgdheid om slechtziend te worden

Q : Baart het feit dat u op een dag slechtziend kunt worden u zorgen?

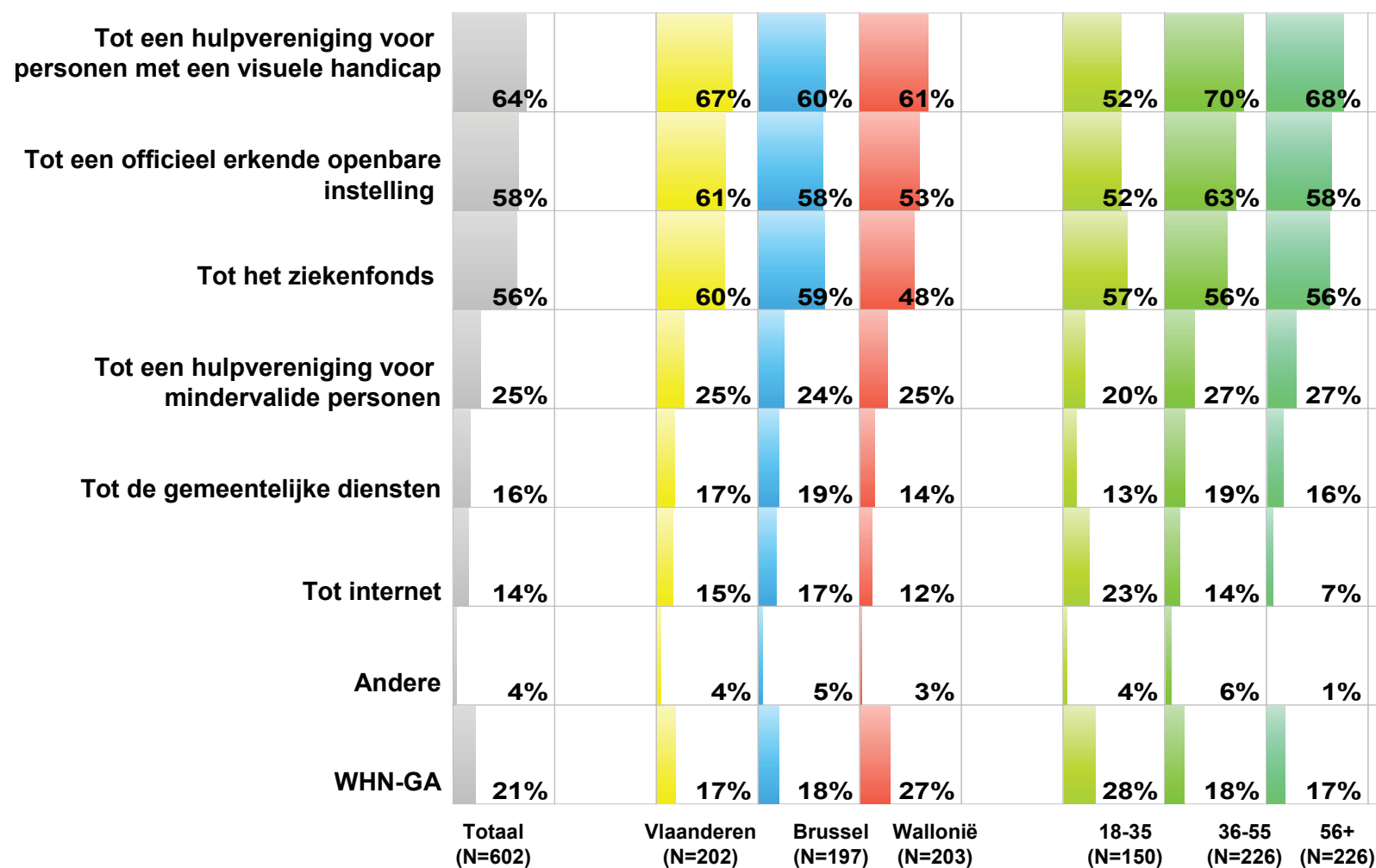
« Ja »

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

8. Overwogen hulpbronnen mocht men een visuele handicap hebben

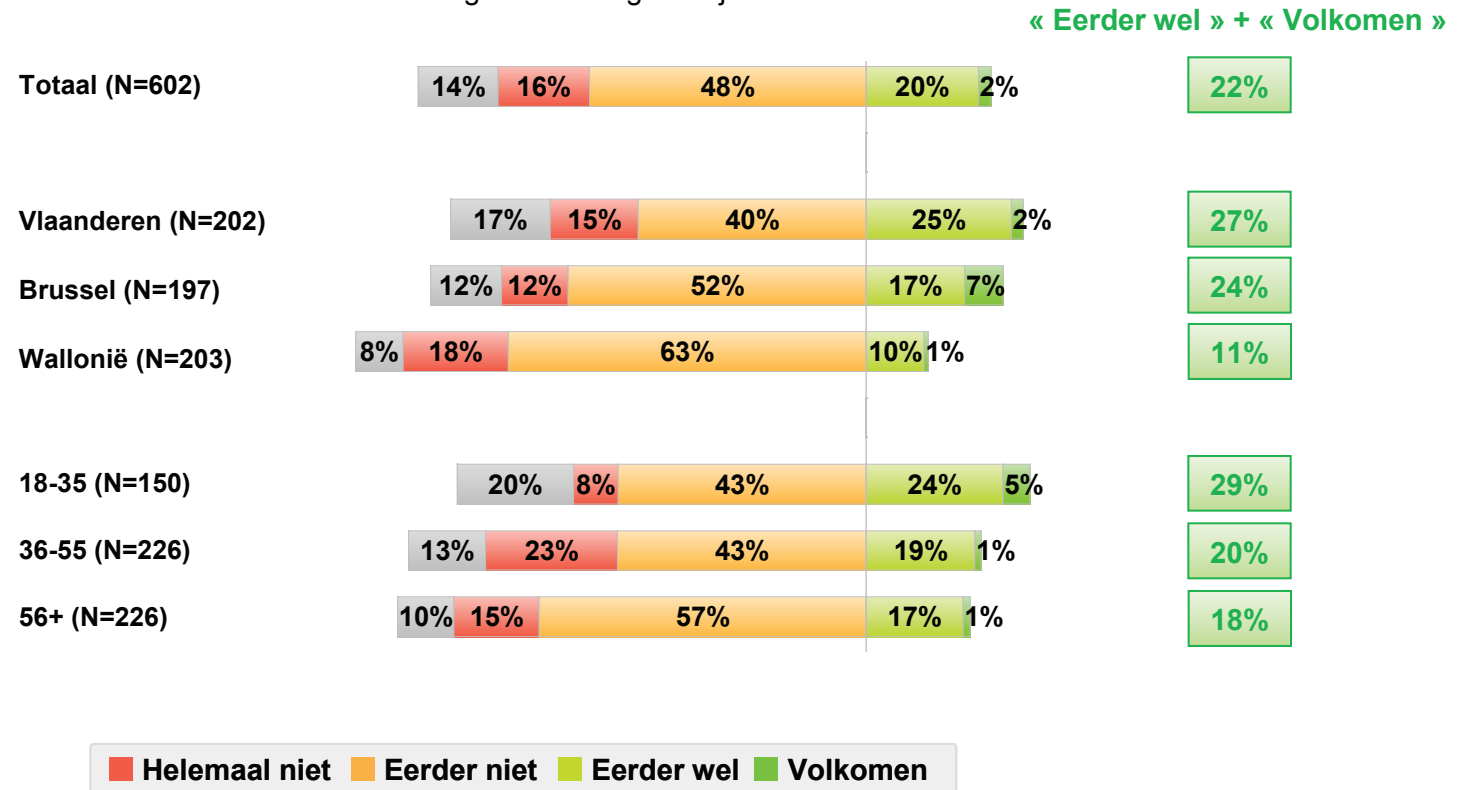
Q : Beeldt u zich in dat u na een medische diagnose verneemt dat u een visuele handicap hebt of dit in de toekomst zult hebben. Tot wie zou u zich; in de eerste plaats ;richten voor gespecialiseerde hulp?

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

9. Perceptie van de rol van de overheid bij de integratie van personen met een visuele handicap

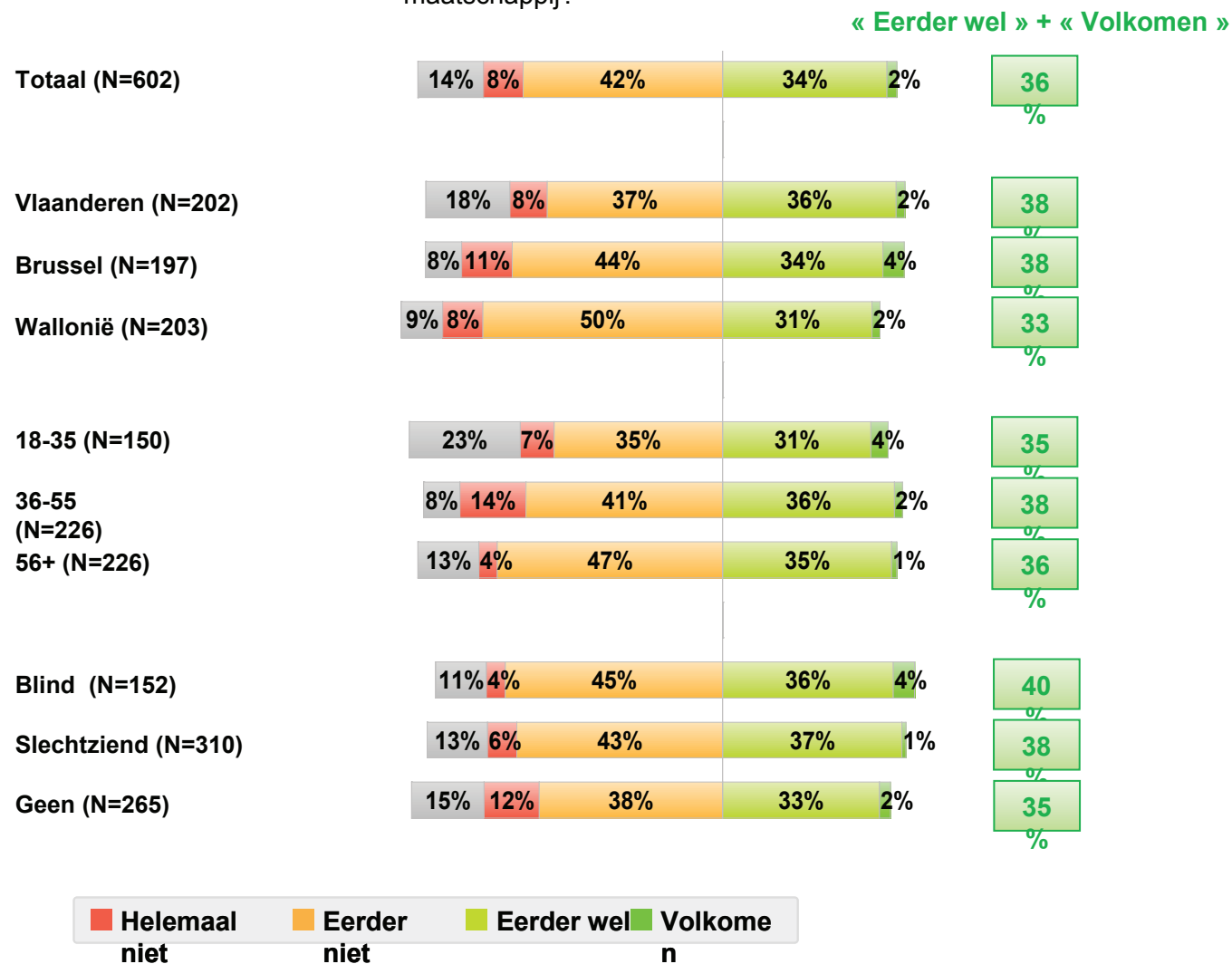
Q : Hebt u het gevoel dat de overheid voldoende aandacht schenkt aan personen met een visuele handicap en meer bepaald op het vlak van integratie en toegankelijkheid?

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

10. Mate van integratie van personen met een visuele handicap in de maatschappij

Q :Hebt u het gevoel dat personen met een visuele handicap globaal gezien goed geïntegreerd zijn binnen onze maatschappij?

[% geholpen antwoorden; basis: totale steekproef: N=602]

Œuvre Nationale des Aveugles - ONA v.z.m
Daillylaan 90-92 - 1030 Brussel
02 241 65 68 - info@ona.be

www.ona.be
 /ONA.Belgique